Cilt 46 (2)

Baş muharriri: Esat Adil Müstecabi

Yıl: 1 10 KURUŞ Sayı: 17

Mektup ve telg. adresi: Posta kutusu 519 İstanbul

İdare: Cağaloğlu Çukur Han No: 4

23 Temmuz SALI 1946

GERÇEK

(Emeğe Hak, Emekçiye Hürriyet)

HALK DAVASI GÜDER, SİYASİ SABAH GAZETESİ

İran şahının Stalin'in kızıyla evleneceği haberi yalan

Tahran, 22 (A.A.) — Tahran radyosu, İran şahının Stalinin kızı ile evleneceğine dair gerek Tahranda gerek yabancı memleketlerde dönen şayiaların aslı olmadığını bildirmektedir.

Seçim neticeleri halkta hayret uyandırdı!

Saat on yediye kadar sükunet içinde geçen hava geceleyin siyasi bir karayelle C. H. P. lehine değişti

Karanlıkta bazı işlerin yapıldığı söyleniyor

Türk Demokrasisi bir daha hançerlendi

Bir millet ki iç ve dış düşmanları tepeliyerek yurdunu ve hürriyetini kurtardı, meşrutiyeti gayrikâfi görerek yerine Cümhuriyeti getirdi işte bu millet kanı bahasına tesis ettiği demokrasiden 23 yıl yaşadıktan sonra tam ona tekrar kavuştuğunu zan ettiği bir anda bu aziz varlığının gözleri önünde hançerlendiğine şahit olmaktadır.

ESAT ADİL

Kaş ile göz arasında yapılan bir seçimin nasıl bir netice vereceğini önce kestirmiş ve bunu bütün sebepleriyle milletimize izah ederek böyle gayrimeşru ve antidemokratik şartlar içinde yapılacak olan bir seçimi protesto etmiş ve iştirak etmeme kararı vermiş bir partinin mümessiliyiz.

Bu gün okuyucularımla bu sıfatla konuşacağım:

Seçimin şu veya bu parti lehine neticelenmiş olması esas itibariyle bizi fazlaca ilgilendiremez. Biz demokrasimizin varlığı üzerinde tertiplenen bir suikastın faillerinden hesap sormak, Türk milletinin siyasî haysiyetine, egemenlik hakkına tecavüz etmesinin bir ihaneti vataniye olduğunu bütün millet önünde ispat etmek istiyoruz.

Millî iradeyi hiçe saymanın küstahlığını ap açık irtikâp eden bir kuvvetin derhal kanun dışı ilân edilmesi lâzımdır.

Milletin hür iradesiyle reddedilmiş olan bir otoritenin meşruiyeti üzerinde münakaşa yapılamaz. Böyle bir münakaşa veya her türlü tereddüt hukuken bir isyan mahiyetindedir.

Millet en yüksek mercidir. Onun iradesi üstünde bir irade tasavvur edilemez. Kendi otoritesini millet otoritesinden üstün sayan şahsa veya zümreye «müstebit» denir.

Millî iradeyi her ne şekilde olursa olsun tağyir ve tahrif edenlerin «cürüm»lerine ise aslâ göz yumulamaz.

Bugün millet ile daha doğrusu millet otoritesiyle Cumhuriyet Halk Partisi otoritesi ihtilâf [illegible]. Seçim zarureti bu ihtilâftan doğmuştur. Millet kendi hükümranlığı karşısında hükümranlık [illegible] bir zümreyi tanımadığını [illegible] etmiş bulunmaktadır.

Cumhuriyet Halk partisi ve hükümeti milletin bu iradesini tağyir ve tahrip etmekle müttehemdir. C. H. P. si ve hükümeti demokrasi esaslarını yıkmakla, seçimlere bizzat fesat karıştırmakla, perde arkası işler görmekle, iktidarı zorla elinde tutmak istemekle, milleti ve onun kanunlarını hiçe saymakla, anayasaya karşı isyan etmekle müttehemdir.

Dünkü ve bugünkü gazete yayınlarından, parti mümessillerinin beyanatından, salâhiyetli seçim mazbatalarının yerini tuttuğu ileri sürülen sahte mazbatalardan çıkan neticeler bunlardır. Ardı arası gelmiyen ve seçim serbestliğini ihlâl eden baskı, tehdit haberlerinden, gününden önce yapılmış olduğu anlaşılan köy seçimlerinden, çeşitli sandık dalaverelerinden çıkan neticeler bunlardır. Bütün bu neticeler, Türk demokrasisinin hançerlen[diğinin], millet iradesinin hiçe sayıldığının, hükûmet otoritesinin, millet otoritesine karşı isyan ettiğinin alâmetleridir.

Tekrar ediyoruz ki, biz seçimin falân veya filan parti lehine neticelenmiş olmamasiyle asla ilgili değiliz.

Biz bir avuç demokrasi içinde, Cumhuriyet halk partisinin bir lütuf didesi gibi seçime iştirak etmek gafletinde bulunan partilerin bu gafletini çok önceden açıkadık ve ayıpladık.

Onları, demokrasinin gelişmesine engel olmakla Halk partisini kendi başına seçimi yapmaya bırakmak gibi bir kiyaseti ihmal etmekle itham ettik.

Hadiseler, görüşümüzü teyit etti. Demokrat parti seçim listelerinin tasnif mesuliyetini red ederek seçim işinin tekemmül safhasına iştirak etmekten çekindi.

Bu, geç kalmış bir protesto [illegible] hançerlendiğini, seçime fesat karıştırıldığını, hükûmetin millet iradesine millet iradesine karşı isyan ettiğini isbat eden bir vesikadır.

Bu, klâsik siyasi hukuk tabiriyle bir «Hurucu alessultan»dır. C. H. P. hükûmeti, ileri sürülen bu iddialar sabit olduğu andan itibaren gayrimeşru bir hükûmettir.

İstanbulda seçim neticeleri geç vakte kadar belli olmadı

Ankara, 23 saat 2 (Gerçek) — Şimdiye kadar bütün yurtda alınan seçim neticeleri halkta hayret uyandırmıştır. İzmir ve Eğe mıntıkasındaki C. H. P. nin zaferi hiç kimseyi inandırmamıştır. Bilhassa İstanbulda, Ankarada ve Bursada neticelerin hâlâ belli olmaması, seçime fesat karıştırılmakta olduğu rivayetini kuvvetlendirmektedir.

İZMİRDE SEÇİMLER

İzmir, 22 (Gerçek) — İzmirdeki seçimler C. H. P. için ölüm kalım mücadelesi halinde geçmiştir. C. H. P. nin ve idare âmirlerinin yaptıkları yolsuzluklar yazmakla bitmez.

İktidar partisi bütün vasıtalara müracaatla zorbalık göstermiştir.

Vali, parti adamlarile işbirliği halindedir. Şehirde partinin tesir ve nüfuzu o kadar belli olmamışsa da köy ve kasabalarda söz yerine silâh kullanılmıştır.

BAFRADA SEÇİM

Bafra, 22 (Gerçek telgraf) — Bafrada seçimler gülünç bir şekilde cereyan etmiştir. Halk partisi, seçimi normal şekilde ve ekseriyetle kazandığını iddia ediyor. D. P. seçim yolsuzlukları için tuttuğu zabıtları dinletememiştir. Bafra bu gün seçim mevzuunda komik bir sahne haline gelmiştir.

İstanbulda seçim

Dün Demokrat Parti seçimlerde görünür bir ekseriyet kazanmasına rağmen, seçim mazbatalarında ve oylarda yapılan tahrifler neticesinde ekseriyetin C. H. P lehine geçmiş olduğu D. P.

(Devamı 4 üncüde)



Reyini kullanacak bir vatandaş oy sandığı başında

Mareşalın gazetemize beyanatı

Yapılan hilenin hesabını sormak halka ve gençliğe düşer

Beni Milletvekilliğine namzet gösteren vali değil halktır

Kurulacak meclisin gayri meşru olduğuna kanaat hasıl olursa derhal meclisin kendi kendini feshetmesi lâzımdır

Dün akşam üstü Mareşal Fevzi Çakmak ile görüşen bir arkadaşımıza Mareşal seçimler hakkında aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.

— Millet vekili seçimi ve cereyani hakkında düşünceniz nedir? Bu suale Mareşal:

— Benim D. Parti ile herhangi bir alâkam yoktur. Onlar beni listelerine dahil etmiş bulunuyorlardı. Bunu memnuniyetle kabul ettim. Benim kazanabilmem için Demokrat Partinin adaylarının kazanmasının iktiza edeceği pek tabii'dir. Seçime fesad karışmakta olduğunu haber alınca bunu Vali nezdinde protesto ettim. Bana biraz evvel Vali, «Siz meb'us olacaksınız» diye telefon etti. Valinin bu cevabından teessür duydum. Ne demek istediğini anlıyamadım. Beni millet vekilliğine namzet gösteren vâli değil halk ve gençliktir. Ben onların daveti üzerine bu vazifeyi kabul etmiş bulunuyorum. Herhangi bir hile yapılmış ve seçimlere fesad karıştırılmışsa bunun kanuni yollardan hesabını sormak halka ve gençliğe terettüp edecektir.

Mareşal sözlerine şöyle devam etmiş ve demiştir ki.

— Dün seçimlerde halkın ekseriyetle kimin lehinde reyini kullandıklarını herkes biliyor. Bunun aksini gösteren bir netice karşısında halkın hesab sormasını tabii bir hak olarak karşılamak iktiza eder.

— Seçimler umumiyetle sükûnetle geçmiş fakat hile yapılmışsa bunu bilhassa tasnif esasında yapılmış olduğunu zannediyorum. Ben seçim esnasında vaziyetin daima demokrat parti lehi

(Devamı 4 üncüde,

Protestoya cevap veren Vali diyor ki:

İstanbulda Demokrat Parti kazandı

Dün gazetecilere seçimler hakkında beyanatta bulunan Vâli Dr. Lütfi Kırdar seçim neticelerinin İstanbulda geç alınmış olduğunu şöyle izah etmiştir:

— Seçim kanununa göre sandık başı komisyonları sandıkları açtıktan sonra tutacakları zabıtları, kaza merkezine götürecektir. Fakat bazı yerlerde kaza merkezi uzak olduğundan bu zabıtları götürmek mümkün değildir. Bu sebeple tutulan zabıtlar beş kişilik komisyonların nezdinde hifzedilir ve ertesi sabah kaza merkezine verilir.

Bu iş tamamen kanuna uygun

(Devamı 4 üncüde)

İçişleri Bakanlığına protesto çeken Kenan Öner

Valiyi itham etti

Vali tasnif zabıtlarını tahrif için emir vermiş ve Mareşala ait oylar Recep Peker'e devredilmiş

Demokrat parti İstanbul il başkanı Kenan Öner İstanbulda yapılan seçimlerdeki yolsuzlukları iç işleri bakanlığı nezdinde protesto etmiştir. Ayrıca İstanbul vâlisine çektiği protestoyu 3. sayfamızda bulacaksınız.

İstanbulda bin türlü tethişlere rağmen yapılan seçimin sanılan tasnifi neticesinde yüzde doksana yaklaşan kahir bir ekseriyete mukabil C. H. P. nin ancak yüzde üç derecesinde bir oy alabildiği ve bu suretle millet iradesinin tezahür ettiği kat'i surette anlaşılmıştır. İktidar partisinin bu sukutu hayalini tazmin için şimdiden seçim komisyonlarına boş zabıt varakaları gönderilerek imzaları alınmakta olduğu gibi kanunen il ve ilçe merkezlerinde yapılacak tasnifin derhal yapılması mukarrer olduğu, Belediye seçimlerinde bile bu yolda hareket edildiği ve partilere tebligat yapılarak müşahitler de kurullara davet edildiği halde bu zabıtlar üzerinde oynamak fırsatını temin için kaymakamlarca kurulların dağılmış olduğundan ve kendisi komisyonlarca yapılan zabıtları almağa salâhiyetli bulunmadığından bahisle İstanbuldaki komisyon zabıtlarının komisyon başkanları nezdinde gereyi anlaşılmakta ve vâliye vaki [illegible] is'af edildiği gibi görülerek bu kanunsuz hareketin himaye edilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Kanunun bu noktasını olsun tatbiki cihetine gidilerek her türlü suiistimale müsait fasıllarla seçimin ismetinin büsbütün ihlâline meydan verilmemesini seçmenler namına diler ve cevabınızı bekleriz.

Kenan Ömer ÖNER

Kenan Öner'in vilâyete çektiği protesto 3. sayfamızdadır.

?

Asırlık İngiliz aristokrasisinin mümessili olan muhafazkar partiyi işçi partisi bir hamlede devirivermiş, fakat İngiliz hükümetinin asla sesi çıkmamıştı.

Millet, C. H. P. ni devirmek isteyince karşısına hükümet dikiliyor. Yani hükümet milleti tanımıyor.. bu ne iştir!.



— Baba annemle beraber [illegible] partiye mi girdiniz..

— Bu da nereden çıktı..

— Bir haftadır kavga etmiyorsunuz da..

İBRET TAŞI

Yabancı menfaatler

A. METİN

Her yaptığı işi milletten ziyade yabancılara beğendirmek, her iç dâvayı dışardan geleceği rivayet olunan bir tehlikenin karanlığı içinde uyutmak itiyadında olan iktidar partisi, onun hükûmeti, kendilerini hakedilmemiş ekmeklerinden mahrum edebileceğini sandıkları her ileri düşünceye, her inkılâpçı harekete «Yabancı ideoloji» damgasını vurmaktan çekinmiyorlar. Kendileri, «Biz Anglo _ Sakson demokrasisi isteriz!» dedikleri zaman yabancı bir modele sarıldıklarını, hattâ umumiyetle demokrasi denince yabancı kökten gelme bir dünya görüşünün kastedildiğini, bizim tarihimizde bu sistemin örnekleri aranamıyacağını unutuyorlar.

Ama ne gariptir ki, bu millet, millî bünyesine uygun, adaletli bir içtimaî nizama kavuşturmak için savaşanlar; Dersim dağındaki çobandan Alpulludaki işçiye kadar, elinin ve kafasının emeğiyle bu toprağa bağlı olan bütün insanların yurdun mukadderatına hâkim olmasını istiyenler; memleketi gelecekteki nizamını bu yurt üzerinde yaşıyan on sekiz milyon insanın, kendi bünyesine, ihtiyaçlarına, isteğine göre yaratmasını özliyenler, yabancı fikirlere kapılmakla suçlandırılıyorlar.

Bir bakıma hakları da var. Menfaatleri, yaşayışları, zevkleri, hattâ dilleri bile bu vatanı dolduran emekçi halk kitlelerinden ayrı olan hazır yeyiciler için, bu milletten daha yabancı bir millet yoktur, ve bu millete gerçekten hizmet etmek istiyen herkes, «yabancı menfaatlere» hizmet ediyor demektir.

Yalan

Her hareketleri, her düşünceleri, her sözleri yalan. Halkın en büyük düşmanı oldukları halde partilerinin adını bile ondan çalmışlardır. Ağızlarından vatan sözü düşmediği halde, apartımanlarını oturttukları yahut oturtacakları arsadan başka bu memleketin bir karış toprağı bile umurlarında değildir. Herkesi yabancıların uşağı olmakla suçlandırırlar, halbuki memleketi iç ve dış politikada bazı yabancı devletlerin emir kulu haline getiren kendileridir; o kadar ki, sömürgelikten ve yabancı boyunduruğundan kurtulmıya uğraşan bazı komşularımız, bizimkilerin gönüllü uşaklıkları karşısında nefretlerini saklamıyorlar.

Anarşiden, düzensizlikten korktukları için milleti kendi kaderinin efendisi etmekten çekindiklerini söylerler. Ama, milleti soymak için edindikleri koltukları tehlikede görünce, ortalığı telâşa veren, hırsızları, uğursuzları vatandaşlar üzerine salıvırıp kan dökülmesine sebep olan, ekmek korkusu, yahut uşaklık duygusu ile kendisine bağladığı idare adamlarına kanunları çiğneten, kısacası sözü ve işi ayağa düşürüp asıl anarşiyi doğuran kendileridir.

Beş on aylakçının kesesi dolacağına, on sekiz milyon vatandaşın karnı doysun diye halk dostu vatanseverlere, «mukaddes mülkiyetin düşmanları» diye sövdükleri halde, Şikago haydutlarının çete başısı cibilliyetinde bir herifin tertiplediği bir sokak rezaletinde, gizli polislerle bunların peşine takılmış beş on çapulcu serserinin vatandaş mülkiyetine göz göre saldırışını alkışlarlar.

Trenler yaptılar, yataklarında gezmek için; mektepler açtılar, kanlarına bin liralık tuvaletler diktirmek için; şehirler yaptılar, sokaklarına apartmanlar dikmek için. Ama ağızlarından millet lâfı da hiç düşmedi.

Yirmi beş senenin tarihini kısaca anlatmak için şu söz yeter: Ne dediler, ne yaptılarsa yalandı.

Hakkı Tarık Us

Kenan Öner'e cevab veriyor

Gazetemizin dünkü sayısında D. P. İstanbul il başkanı Kenan Öner'in Hakkı Tarık Us için C. H. P. den para alarak propaganda yapıyor, dediğini yazmıştık. Hakkı Tarık Us, Kenan Öner'e cevaben gazetemize aşağıdaki mektubu göndermiştir:

Bugünkü Gerçekde Kenan Öner'in bir ifadesini gördüm. Kayıtsız şartsız harcamak müsaadesiyle verilmiş 30 — 50 bin lira paradan cebini doldurup C. H. P. için propaganda gezisine çıkanlanlardan bahsediliyor; bu arada adım da yazılı...

Bir parti için propagandanın, propaganda için gezinin meşru, gezinin de para harcamaya bağlı olduğunu, kayıtsız şartsız sarfın da tam bir itimad eseri olacağını bilmeyen yoktur. Demek istiyorum ki, böyle bir şey olsaydı onu saklamaya lüzum görmezdim; fakat bunu söyleyenlerle yazanların edâsı seçimde para ile oy almaya kadar bir ima verdiği için yazılanı yalanlamaya lüzum görüyorum.

Söyleyen bunu isbat etmediği veya yanlışlığını açıkca söyleyip düzeltmediği takdirde yalancılığını itiraf etmiş olur.

Hakkı Tarık US

H.P. ve Kemalizm

Kendimize has ülkümüz olduğunu isbat etmeli idik "biz bize benzeriz deyip geçemezdik ya!,,

Türkler, kurtuluş savaşlarını bir zaferle bitirerek Monopolcu emperyalizm devrinde silâhla istiklâl kazanılacağını bütün dünyaya isbat etmiştir

ETEL

Birinci Cihan Harbi galiplerinin Versay'da kararlaştırdıkları «Dünyayı yeniden paylaşma» plânlarına zayıf bir Yakınşark memleketi isyan etmişti. Kimi yerde hayret, kimi yerde de hayranlık uyandıran bu umulmaz ayaklanış, yıkılan bir «yarı müstemleke» imparatorluğunun geri ve harap gövdesi üzerinde, Anadolu yarımadasında oluyordu. Burası asırlarca sefalet ve acı çekmiş, fakat cesur ve mağrur bir kavmin, Türklerin vatanı idi. Millet çağının eşiğine yeni basmakta olan Tükler, kurtuluş savaşlarını parlak bir zaferle bitirmek suretiyle, «monopolcü emperyalizm» devrinde dahi silâh kuvvetile «İstiklâl» kazanmak mümkün olduğunu bütün dünyaya isbat ettiler, böylece uzun zamandır kölelik rejimleri yaşıyan Asya ve Afrika halklarına ümit verdiler. Bu kurtuluş harbini Osmanlı hükûmetine rağmen kazanan ve Mustafa Kemal gibi büyük bir lider bulan öncü sosyal unsur, burjuva sınıfı öyle bir inkılâpçı elân kazandı ki, yüzyıllık «Tanzimat» hareketinin başaramadığını bir hamlede gerçekleştirmiye kalkıştı. Osmanlı derebeyliğinin, Tanzimat aşısına rağmen, canlanamıyan bütün köhne sosyal kurumlarını art arda ve amansızca yıktı. Gururu ve kendine güveni o kadar büyüktü ki, yıkarken olduğu gibi, yaparken de ayni derecede radikal olmıya, yani en ileri burjuva cemiyetlerinin kanun ve müesseselerini memen almıya girişti. Hiçbir prensipini hayata geçiremediği en ileri bir burjuva anayasası kabul ettiği gibi, meselâ İsviçre medenî kanunu da _ tartışmıya bile lüzum görmeden - toptan kabul etmek suretiyle yine bütün dünyaya parmak ısırttı. Halbuki bu kanun Türk cemiyetinin en büyük kütleleri karşısında cansız bir kalıp gibi duracak,- kara kaplı kitabı düşünmeden her yıl doğan on binlerce Türk çocuğunu piçlikten kurtarmak için vakit vakit af kanunları çıkarmak lâzım gelecekti.

Görülüyor ki Türk burjuva sınıfı, Avrupa'nın kemikli, haklarını uzun süren tarih şartları içinde alıp geliştirmiş, olgun ve pişkin burjuvazileri gibi, değil, şımarık ve toy bir delikanlı gibi hareket etmiştir. Z. Gökalp'in elinde insicamsız ve mistik bir sistem haline gelen Dürkhaym sosyolojisini bile gereği gibi kavramadan en ileri bir cemiyet yapısı kurmıya, hesabın dört ameliyesi ile muadele halletmiye heves etmiştir. Türk inkılâbını Şark İslâm medeniyetinden sıyrılıp kesin olarak modern garp medeniyetine geçmek» diye kabaca tarif ediyor, fakat «garp» diye bölünmez bir «bütün» bulunmadığını farkedemiyordu. Onun için kanun ve nizam örneklerini Almanya, İtalya, Fransa, İsviçre, İngiltere gibi en çeşitli kaynaklardan keyfine göre devşiriyordu. Sosyal müesseselerin Yeniçeri askeri gibi «cins ve mezhep farkı gözetmeksizin» devşirilemiyeceğini bilmiyordu.

1929 dünya ekonomik bumranına kadar, Türk cemiyetine has bir ideoloji iddiası hâlâ görünürde yoktu. Cumhuriyetin onuncu yıldönümünde bile inkılâbın en büyük başı, «Türk milletini en kısa zamanda en ileri milletlerin ön safına çıkaracağız!» diye haykırıyor, fakat o ön safta Türk cemiyetinin özel karakteristiğinin neden ibaret olacağına hiç dokunmuyordu. Halbuki artık bunu aramanın zamanı gelmişti. 929-32 krizi Avrupanın en sağlam sanılan kapitalist rejimlerini bile dut yaprağı gibi silkelemiş, yeni ideoloji tartışmalarına büyük bir hız vermişti. Bu tartışmaların bizim için mânası ne idi? Kendilerine benzemiye can attığımız Avrupalılar şimdi kendilerini beğenmiyorlar, rejimlerinin hasta olduğunu, belki de ölüm döşeğine yatmış olduğunu söylüyorlardı. O taktdirde bizim halimiz nice olurdu?

Artık «en ileri milletlerin ön safına varma» nın ne demek olduğunu araştırmaktan kendimizi alamazdık. Görülmüştü ki, Avrupada kapitalist, sosyalist ve faşist parti grupları vardı; fakat topyekûn bir «Avrupa» partisi yoktu. Artık demokrat _ kapitalist Fransa ile İngiltereyi mi, faşist kapitalist İtalya ile Almanyayı mı, yoksa hattâ sosyalist _ komünist Rusyayı mı örnek alacağımızı söylemek zorunda idik. Yok, bunların hiçbiri hoşumuza gitmiyorsa tamamiyle kendimize has bir ideolojimiz olduğunu isbat etmeli idik. Artık gülünç olmadan «biz bize benzeriz» deyip geçemezdik.

İşte böyle bir sosyo_psikolojik maya içinde iki hareket belirdi: 1 _ Serbes Fırka fiyaskosundan sonra Atatürk'ün, arkadaşlariyle birlikte Türk inkılâbının 8-10 yıllık geçmişi üstünde düşünerek altı oku bulmaları; 2 - Yine ayni havadan faydalanarak «kadroculuk» u icat eden açıkgöz bir münevverin, Şevket Süreyya'nın ortaya çıkması. Şevket Süreyya Halk Partisinin Türak cemiyetini «sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kütle» saymak «komünist» lekesinden kurtulmıyacak, sağlam ve paralı sandalyalar da elde edecekti. Zâti «cihan iktisadiyatında Türkiye» adlı can kurtaran simit ile ilk fırtınayı atlatmış, kendine yeni bir çıkış noktası hazırlamış bulunuyordu. Tıpkı kendisi gibi, ilk girdikleri Marxizm yolundakatlanamıyacakları kadar ağır tehlike bulunduğunu düşünen, onun için de bencil yüksel iş hırslarına daha elle tutulur bir hedef göstermek için münasip bir manevra fırsatı bekliyen başka arkadaşları da vardı: Vedat Nedim, (Tör), Burhan Asaf (Belge), İsmail Hüsrev (Tökin). Bunları da yanına aldı mı kadro tamam demekti.

Böylece 1931 de «Kadro» dergisi çıktı ve dünyanın belli başlı iki «sosyal karargâh» ı (kapitalizm ve sosyalizm) karşısında sözde kendi üçüncü karargâhının bayrağını dikti: Kemalizm!

Gerçi o zamana kadar bu söz hiç söylenmemiş değildi: kurtuluş harbi sırasında Yunanlılar millî ayaklanış taraftarlarına «Kemalist» dedikleri gibi, bazı Avrupalıların da yeni Türkiyeyi «Kemalist Türkiye» diye sandıkları oluyordu. Fakat deyim, doğrusunu söylemek lâzım gelirse, Şevket Süreyya'ca ele alınıp sosyal _ ekonomik bir sistem malinde Avrupadaki eşlerinin karşısına dikilinciye kadar, içinde ne bulunduğunu veya ne bulunabileceğini sezen, gören yoktu. Kelimeyi «kadrodan daha önce» suiistimal etmiye başlamış olan (Varlık) ve (Çığır) gibi dergiler ne dediklerini bilecek aydınlar elinde değildi.

Bu kadrocu Kemalizminin mahiyetini gelecek yazımızda anlatacağız.

Memleket meseleleri

Şeker şirketi ile Antalya nakiyat şirketinin alâkası nedir?

Nakliye ücreti diye on misli kâr alınıyor

Türkiyeden 10 bin ton şeker ihraç edilmesine müsaade edilmiştir. Muhtelif firmalar bu malı ihraç için teşebbüse geçmişler ve şekeri gemiye teslim şirketten kilosu 105 kuruşa olmak üzere satın alabileceklerini öğrenmişlerdir.

Birçok tüccarlar 105 kuruştan satın aldıları bu şekerin nakliye tezkeresinin, maliye tarafından 100 kuruşa kesildiğini görünce aradaki farkın büyük olduğunu ve kiloda 5 kuruş değil, âzamî 20 para nakliye masrafı edileceğini ileri sürerek şekeri şirket depolarından satın alıp kendilerine nakilttirmek istemişlerse de, şeker şirketi cevaben, ancak Antalya Nakliyat Şirketine itimadı olduğunu, malı tüccarlara depodan teslim edemeyip Antalya anbarı vasıtasile vapura teslim edeceğini söylemiş ve teklifi reddetmiştir. 100 kilo gelen bir çuval şekerin araba nakliyesi 20 kuruştur. Hammaliye ve mavna fiyatları da buna kıyas edilirse, kiloda yirmi para bile tutmadığı görülür.

Ortakları arasına birçok önemli şahsiyetlerin de dahil bulunduğu Antalya Nakliyat Şirketi bu işi inhisarına almış gibidir. Ve böylece hakikî nakliye masraflarına nazaran on misli fazla para almak suretile sadece bu 10 bin ton şekerden elde edilen haksız kâr yekûnu 500 bin liraya yakındır.

İşsiz kalan emekciler

Çalışma Bakanlığı, İstanbul Çalışma müdürlüğünden son zamanlarda gerek işten çıkarılan ve gerek faaliyetlerini tatil eden fabrikalarda çalıştıklarından işsiz kalan emekçilerin tam bir listesini istemiştir.

★

Eminönü ve Beykozda vaziyet iyi

Eminönü ile Beykoz kazasında vaziyet tamamile D. P. lehinedir. Cevdet Kerim İncedayı'nın Beykozda yaptığı tazyik ve fesatlar bir netice vermemiştir.

★

Mazbataların tahrik şekilleri

Diğer tahrif şekli de şöyle olmaktadır:

Temsilcilerin imzaları ve mühürleri bulunan kâğıtlar alt ve üstten kesilmekte ve başka bir listeye bu yapıştırılmaktadır.

Şehir ve Yurt Haberleri

Sabıkalı bir randevucu kadın on iki yerinden bıçaklandı

Katil belli değil

Dün zehrimizde faili bulunamayan bir cinayet işlenmiştir. Hâdise şöyle ceryan etmiştir:

Taksimde Bekâr sokakda, 5 numarada oturan maruf ve sabıkalı randevuculardan Despina Karayavidis dün saat 15 den sonra evinden çıkmamıştır. Bir gece evvel eğlenceli bir alem geçiren Despinanın bu hali, komşularının dikkatini çekmiş ve kapısını vuranlar hiç bir cevap alamamışlardır.

Bunun üzerine vaziyet zabıtaya bildirilmiş ve gelen memurlar Despinanın odasının içerden kitli olduğunu görmüşlerdir. Kapıyı açan memurlar Despinayı kanlar içinde yerde bulmuşlardır. Despinanın çıplak vücudunda 12 bıçak yarası vardı. Katil ortada hiç bir delil bırakmadan savuşmuştur.

Savcı Selman Yörük hâdise etrafında tahkikata başlamıştır.

Yalovada halk ve köylü galeyan içinde

Yalovadan Mareşal Çakmak'a bir telgraf gelmiştir. Bunda seçimlerde yolsuzluk olduğu, ve köylü ve halk'ın galeyan içinde bulunduğu bildirilmektedir.

Mareşal cevabında:,

«Derdinizle alâkadarız _ gözlerinizden öperim.»

Demiştir. Mareşal Yalovadan gelen telgrafı, Yalovalılar tarafından protesto meyanında vâliye göndermiştir.

İthalât yüzünden

Yerli sanayi duruyor

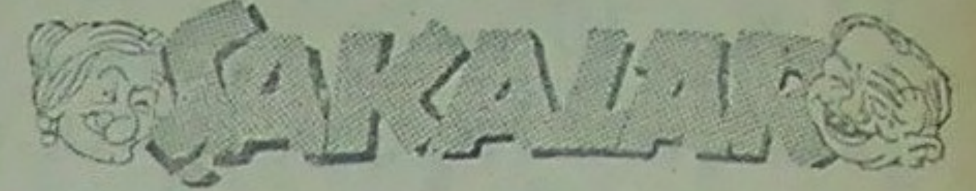
İthal emtiası ile yerli emtianın piyasadaki durumları son zamanlarda büyük bir temevvüç arzetmektedir. İthal edilen çeşitli mallar yerli emtianın satışını tamamen durdurmuş bulunmaktadır. Bir taraftan Ticaret Bakanlığı ve Birlikler mal ithalini önliyeceklerini söylerlerken diğer taraftan muhtelif ithal malları yeni, yeni kontenyanlara tabi tutulmaktadır.

Yerli sanayi organizatörleri ve dahili ticaretle iştigal eden büyük ticari firmalar sanayi birliği nezdinde ve Ticaret Bakanlığına protestoda bulunmuşlar sa da bundan bir netice hasıl olmamıştır.

İthalât, kısa bir zaman daha devam edecek olursa memleket sanayiinin akıbeti çok kötü görülmektedir.

Açık Konuşma:

Beş sosyalist imzalı mektup yazanlara, öğrenmeye mecbur olduğunuz hakikatları size bildirme fırsatını bize veriniz.



Rüştünü isbat etti

Sahte listenin mebusları - çarşaflı kadının kurnazlığı seçim arızasına ugrıyanların itirafları

Aziz NESİN

Bir zamanlar tek dereceli seçim olmalıdır diyenleri kâfir diye tâan ediyor ve sebep olarak ta:

— Efendim, millet daha rüşdünü isbat etmemiştir, diyorlardı. Gelinlik çağına gelen kızları sandalyeye oturtup, bacağı yere değiyor mu, değmiyor mu diye kontrol ederlermiş. Millet rüşdünü isbat ettiğini iktidara karşı isbat etsin istiyorardı. Sonra memlekette birçok işlerin yapılmadığı ve bu yüzden halkın da bakımsız kaldığını söyliyen oldu mu:

— Vay efendim diyorlardı, bu halk rüşdünü isbat etmiştir. Halka, millete hakaret...

Yani, şu «rüşdünü isbat» kozunu iktidar, Acem kılıcı gibi iki tarafa kullanıyordu.

Son seçim isbat etti ve kendisine iftira edenleri millet öylesine geçip itti ki, artık bu milletin rüşdünü bir değil beş kere isbat ettiği, herkesin kafasına dank dedi.

SAHTE LİSTELER

Sahte para, sahte fatura filân gibi sahtekârlıktan başka, yeni bir sahtekârlık daha türedi.

Bazı partilerin sahte listeleri çıkmış.

Seçim günü çocuklar bağırıyor:

— Demokrat Partinin hakiki listesi!..

Bu sahte listelerden mebus seçilse, tabii sahte milletvekili olacaklardı. Acaba bu sahte listelerden kazananlar olacak mı, dersiniz. Hükûmet sahte yüz liralıkları topladı ama, sahte mebusları nasıl toplıyacak? Hakikisinden sahtesini ayırdetmek pek kolay değil. Usta elden çıkarsa anlaşılması zor olur.

GİZLİ OY BUNA DERLER

Bir sandık başında duruyorum. Bir seçmen geliyor. Zarfı bir kahraman edasile bir eline alıyor, aday listesini öbür eline alıyor. Göğsünü gere gere ve âdeta herkese göstermek ister gibi sandığa atıyor. Belli ki Halk Partili.

Başka bir vatandaş geliyor. Zarfı ve listeyi alıyor. Sağa dönüyor, sola dönüyor. Gizleniyor, saklanıyor, büzülüyor, kimseye göstermeden zarfı sandığa atıyor. Belli ki Demokrat Partiden.

Çarşaflı bir kadın geldi. İki adaylistesini çarşafının altına aldı. Evirdi çevirdi, hop, bir tek zarf çıkardı ve sandığa attı. İşte gizli oy diye buna derler.

SEÇİM ARIZASI

Radyo teknik arızadan bozulur. Milletvekilleri ve diğer siyasî şahsiyetler, sıhhî sebeplerden istifa ederlerdi. Radyonun bozulması ve kodamanların işten çekilmesi için başkaca bir sebep yoktu. Şimdi bu seçimde Halk Partisinin bazı köklü milletvekilleri de tabii kazanamıyacaklar, yani teknik arıza, sıhhî arızadan sonra bir de seçim arızası olacak.

Bir kısmı da İnönü'nün nezdinde altı sene, İnönü'nün yanında 6 ay, İnönü'nün yanında üç ay, iki ay, bir hafta, İnönü'nün yanında bir saat, bir dakika veya bir saniye «yahut İnönü bana dedi ki, demişti ki, İnönüye demiştim ki» diye, kendilerine aslan payı çıkarmak için yeni şaheserler yazarlar.

GERÇEK

Nüshası 10 Kuruştur.

★

İmtiyaz Sahibi: Esat Adil Müstecabi

★

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Hariç Memleketler
Senelik	2000	5400 Kr.
Altı aylık	1500	2900 „
Üç aylık	800	1600 „
Bir aylık	300	— „

★

İlân Şartları :

Başlık maktu olarak	1000 Kr.
İkinci sayfa santimi	200 „
Üçüncü sayfa santimi	100 „
Dördüncü sayfa santimi	300 „

★

Gazetemize gönderilen yazı ve resimler neşredilsin veya edilmesin niyamdan mesuliyet kabul edilmez.

★

Basıldığı yeri STAD MATBAASI

Cağaloğlu, Türbedar Sokak No: 18

Umumî Neşriyatı İdare Eden : Esat Adil Müstecabi

Okuduk, Düşündük ve...

Papağana bu şeref de yeter

Mümtaz Faik Fenik öğrendiklerini satıyor, ama geç kaldı

Seçimin nihayetlenmesinden olacak, bugünkü gazetelerin baş makalelerinde bir sükûnet, bir rehavet göze çarpıyor. Fakat bu gevşeklik neticesi boş bulunan bazı başmuharrirler ağızlarından günlerdenberi şiddet ve taassupla müdafaa ettiklerini yalanlayan bazı itiraflar kaçırmaktadırlar. Meselâ Halk Partisi propagandacısı Asım Us başmakalesinde şöyle diyor:

«Geçen defa belediye seçimlerine iştirak edenlerin nisbetindeki kifayetsizlik cesaretimizi kıran bir hâdise olarak zihnimizde duruyordu.»

Tuhaf şey! Bizse, bütün Halk Partisini tutan gazetelerdeki, ve bu arada tabiî Asım Us'un gazetesindeki mütalâalara inanarak belediye seçimlerinin büyük bir muvaffakiyetle sona erdiğine, iştirak nisbetinin gözümüzü iftiharla kabartacak bir derecede olduğuna hemen hemen inanmıştık.

Meğer hiç te böyle değilmiş, halbuki Asım Us'a göre bu sefer ki seçimler hiç te cesaret verici değildir. Maamafih siz gene iki ay daha bekleyin, Asım Us hakikî fikrini söylemek için iki ay beklemek itiyadındadır. Bakalım o zaman ne diyecek!

Makalenin başka bir yerinde de gene boş bulunma neticesi, bakınız ne diyor:

«Acaba hangi parti kazandı?» Fikrimizce bu noktanın ehemmiyeti ikinci derecededir.

İkinci derecede mi? Nasıl olur canım? Hani ya memleketin istiklâli toprak bütünlüğü, haricî emniyeti hep Halk Partisinin kazanmasına bağlı idi? Demek bunlar hep palavra imiş, seçim manevrası imiş, hay şunu daha evvel söyleyivereydiniz ya, bir aydanberi memleket ha işgal edildi ha edilecek! Hemen yarın istiklâlimizi korumak için harbe girivereceğiz diye ödümüz ağzımıza geliyordu.

ŞÜPHE ETMEK HADDİMİZ Mİ?

Necmettin Sadak seçim yüzünden çıkan uygunsuz hallerin yalan ve iftiradan ileri geldiğini ileri sürdüğü başmakalesinde şöyle yazıyor:

«Halbuki ortaya atılan havadislerden bir çoğunun doğru olmadığı, bir kısmına mübalâğa karıştığı anlaşıldı. Şu köye falan partinin filân adamı gidememiş bilmem nerede bir jandarma bir vatandaşı karakola götürmüş. Demokrat Partisi bu tek tük hâdiseler yüzünden mi çokluğu kaybetti? İstanbul gibi en kalabalık şehirlerde, herkesin gözü önünde niçbir şey olmuyor da bu gibi hâdiseler hep sadece karşı tarafın kontrol ettiği yerlerde mi cereyan ediyor? Bu gibi ahvalde, şikâyetçi olanların ve yaygarayı basanların işgüzarlığından, telâşından, vehminden, yalanından neden hiç şüphe edilmiyor?» ?

Edilmez olur mu? Nasıl etmiyoruz. Meselâ Demokrat Parti Adnan Menderesin çiftliğinde üç partilinin H. P. çetecileri tarafından vurulduğunu söylüyor. Biz bundan şüphe ediyoruz. Fakat C. H. P. den şüphe etmiyor ki, bugün seçimlerin neticesi belli olur da D. P. dan bir tek kişi kazanmamış derlerse yine şüphe etmeyiz. Bilâşek ve şüphe. C. H. P. ne inandık ve iman getirdik. Ak derse ak, kara derse karadır.

Şüphe etmek haddimiz mi, bay Necmettin Sadak?

MÜMTAZ FAİK PAPAGANLIK EDİYOR

Şu günlerde C. H. P. den çıkanlarla, C. H. P. ne girenler şüpheli adamlardır. C. H. P. fena idi, neden şimdiyecek durdunuz? C. H. P. iyi idi, neden şimdiye kadar girmediniz? Menfaatleri bozulanlarla kuyruk acısı olanlar partilerinden ayrılıp muhalefete geçtiler. Yahut şimdiye kadar muhalif geçinenler, bir menfaat kaygusile H. P. yi tuttular.

Meselâ Ulusta Halk Partisinin senelerdir kulluğunu yapan Mümtaz Faik Fenik Ulustan çıkarıldıktan sonra, istifayı basmış ve şerefile C. H. P. den de ayrılmıştır. Üstelik eski efendilerine muhalefete geçmiştir. O her ne kadar dün yazdığını bugün unutmuşsa da biz unutmadık:

«Yeni Türkiye» de yazdığı baş makalesinde, gazetemizde ilk defa söylediğimiz gibi, iktidar partisinin bir tehlikeyi öne sürerek milleti korkutmasını kendi buluşu imiş gibi ileri sürüyor şöyle diyor:

«Anadolu Ajansı Rus radyosunun neşriyatını Türkiyede neşredecek kadar Tan'laşmasın, çünkü bu Tan'ın sesi ancak Demokrasi ve hürriyet aşkile dolu olan Türk milletinin kalbinde değil, sadece boş beyinlerde akseder.»

Ne de olsa Mümtaz Faik Fenik eski bir Halk Partilidir, ve eski, müzmin illeti nüksetmiştir. Bugünkü havayı ona Tan mücahitleri verdi. O ne söylüyorsa, onun gibi bütün muhalifler neler söylüyorlarsa, ilk defa Tanda okuyup öğrendiler. Şimdi papağanlık yapıyorlar. Onun gibilere bu şeref de yeter.

FEDAİ

Kenan öner valiyi ittiham etti

İktidar partisi ile biliştirak verilmiş olan kararlardan biri de bu partinin mağlubiyeti halinde sandık başlarında tutulan tasnif zabıtlarını asılsız tutanaklarla tebdili keyfiyetinden ibaret olduğunu günlerden beri biliyoruz ve hatta dün gece telefonla bunu temin için verdiğiniz emirleri de vesika istinaden zamanı gelince cihan efkarına bildireceğim;

Seçim kanunu hatta belediye intihaplarında bile tasnifin bir günde bitirilmesini amir olduğu ve kurula bu husustaki endişemizin bildirilmesi üzerine aldığımız resmi cevapta bu sayianın aslı olmadığı ve tasnif işinin zamanında bitirileceği bildirilmişken akşama doğru komisyonlarla parti ve vilâyetin yaptığı temaslar neticesinde Demokrat partinin kahir bir ekseriyetle millet iradesine mazhar olduğu anlazılınca bu seçimi idare edenlerin şaşkınlıkları daha ziyade artarak birbirini tutmayan mütenakis kararlarla ah tasnifin gece yapılacağı ferdaya talik edileceği ve vilâyette muhterem efendilerimize ihzar buyurulan ziyafetinin devamı müddetince ve hatta gece yarısından iki saat sonraya kadar partimizce selâhiyettar kılınan arkadaşlar aç bekletilmiş neticede de tahrifata müsait bir zaman kazanmak üzere bu tutunaklar C. H. P. nin birer emin birer memuru olan komisyon reislerinin nezdinde bırakılarak bunlar üzerinde istenildiği kadar oynamak imkânı hazırlanmıştır. Hakikatin bundan ibaret olduğu teşkilâtımızdan aldığımız resmi haberlerden tahakkuk etmiş ve hatta Kadıköy ilçe merkezinde yapılan tasnif sırasında da iş daha fazla nefrete şayan bir hale getirilerek Mareşal Fevzi Çakmak'a ait olan oylar Recep Peker'e nakil olunmak sureti ile müşarüileyhin haysiyet ve izzeti nefsi ile oynamakta da bir mahsur görülmemektedir.

Tasniflerin neticesi kah orada bulunan halk, hak komisyon reislerini müşterek imzaları ile nü şahitlerimiz tarafından tutulan zabıtlarla tesbit ve tevsik edilmiş olmasına göre tatbik edilen şu beyin kemirici muamelenin hükümet ve partisine hiçbir ameli faide temin etmemesine mukabil seçim ve ceza kanunlarımızın hududuna giren ve mühim cezaları istilzam eden bu pervasız hareketlerin müsebbiblerini çok geçmeden nadim kılacak bir vaziyet ihdas etmiş bulunduğunu da hatırlatmayı bir insanlık borcu bilirim. Bu şartlar altında oynanan haile de iştirake parmizin prensip ve prestişleri müsaade etmiyeceğine bir kere daha dikkat nazarınızı kat'i bir lisanla çekmekle beraber bu kabil çirkinlikler ve kanunsuzluklar derhal menedilmediği takdirde hükûmet ve iktidar partisinin fiilen protesto etmiş olmak için kurullarda bulunan temsilcilerimizi derhal vazifelerinin terke davet edeceğimizi ve tahmininiz gibi isyana kadar varılması ihtimal haricinde olmayan bu çirkin ve pervasız vaziyetten doğacak her çeşit mesuliyetleri halkın hak ve iradeleri ile istihzaya kadar varan bu işlerin müsebbiblerine terk etmiş bulunduğumuzu bildirmekle de vatani bir vazife muktezası yapmış bulunduğumuzu ehemmiyet, ciddiyet ve saygılarla bildiririm:

Başkan
Prof; Kenan Ömer

Seçime dair
Valinin beyanatı

(Baştarafı 1 incide)

Arkadaşlar :

Vatandaşlara oylarını kanunun temin ettiği her türlü garanti altında kullanabilmeleri için aylardan beri üzerinde çalıştığımız seçime ait vazifelerimizi bitirmiş bulunuyoruz.

İstanbul halkı sükûnla, itidal ile takdir ve sitayişe lâyık bir olgunluk ve vekarla gelip reylerini kullandılar.

Bu sayededir ki, idare makamlarının almış oldukları idarî ve inzibati tedbirlerin hemen hepsi ihtiyati mahiyette kaldı. Hiç birinin tatbikine lüzum hasıl olmadı.

Bundan duyduğum memnuniyeti ifade eder ve halkımızın kanunlara karşı olan saygı ve itaatını şükranla karşılarım. Yalnız, seçimin devamı müddetince bizi üzen tek hadise, particilerin mütemadiyen idare makamlarına karşı gösterdikleri itimatsızlık tezahürleridir.

İlk defa olarak tek dereceli bir Millet vekili seçimi yaptık. Böyle bir seçimde henüz tecrübe görmemiş olmakla beraber halkımızın çok medenî ve çok dürüst bir tarzda hareketi sayesindedir ki bu ilk tek dereceli seçim hadisesiz ve muvaffakiyetle sona ermiştir.

Bizden ve intihabın kanuni yoldaki seyrinden daima şüphe edildi.

Halbuki: Kanunlara harfi harfine reayet en büyük vazifemizdir. Devlet reisimiz

Seçim nutuklarında:

(Devamı 4 üncüde)

Hikâye

Beyaz bir gemi

— 1

Sabahattin Ali

Ressam Tevfik Aravurgun bir elinde sehpası, öbür elinde boya kutusu ile rıhtımda sağına soluna bakındı. Dün akşam Haliç üzerinde batmakta olan güneşin arkadan vurarak yelkenlerini sırmalı gibi parlattığı yassı ve alçak kömür kayıkları şimdi kışluk vaktinin göz amaştırıcı aydınlığı içinde pek kirli suratlı, hırpani, asıl vaziyetlerine pek yakın bir görünüş alıvermişlerdi. Ressam Tevfik, dün akşam rıhtımda gezerken tasarladığı «Fındıklıda kömür kayıkları» tablosunun bütün cazibesini kaybettiğini ve «yelkenlerinde kızıl hâreler oynaşan, gölgelerinde karanlık ummanlarını ruhu buğulanan» - Tevfik bir hayli de şairdi - bu taka bozması motörlerin, yüzüne vuran ustalıklı projektör ışıkları kesildiği, vücudunu tatlı bir sır gibi saklayan tül sırtından çekildiği zaman sarkmış etleri ve sarı yeşil çehresiyle perişan bir hal alıveren bir eski dansöz gibi, karpuz kabuklarile kedi ölülerinin arasında ağır ağır çalkalandıklarını görünce, yüzünü buruşturdu. Bugün bir resim yapmıya karar vermişti, bir şeyler bulmalıydı. Ama öyle rasgele bir şey değil. Aslında çirkin ve iğrenç te olsa güzelleştirebileceği bir şey... Çünkü sanat, yeryüzünde ve insanların içinde olup bitenleri, çöplükle sarayı ayni makikatten uzak ve güzelleştirici örtüye bürüyen ay ışığı gibi, tatlı bir yalan bulutunun arkasından göstermeye mecburdu, sanat eserinden faydalnnâbilecek durumda olanlar, herşeyden önce avunmak, «yalanmak istiyorlardı; sanatkârın ekmeği de işte bu tatlı rıkya meraklılarına bağlıydı, şu karşıdaki kömür kayığında yüzükoyun yatan yırtık zıpkalı Bartin uşağına değil.

Ressam Tevfik Aravurgun alâkasız ve bıkkın bakışlarını denizin kırışıksız çalkalanan yeşil yüzünde gezdirirken, tam karşısında, birkaç yüz metre ilerde, beyaz bir gemi görrü. Arkaya doğru yatık bacasından hafif dumanlar çıkan ve maden kısımları güneşte sapsarı parlıyan bu ince uzun gemi, kemanbaş provasının zarif bastonunu Sarayburnuna doğru uzatmış, kımıldamadan duruyor. Bayrağını Kızkulesinin önünde dalgalandırıyor, bu haliyle, gagasını ileri doğru uzatıp kuyruğunu çırparak suların üzerinde dinlenen beyaz bir martıya benziyordu. Ressam gözlerini kırpıştırarak o tarafa doğru baktı, baktı, sonra kararını vermiş gibi başını sallayıp sehpasını kurdu, boya kutusunu açtı, paletiyle fırçalarını eline aldı, pek öyle acele etmeden, sanki bu işi yarıda bırakacakmış gibi duraklıya duraklıya, beyaz geminin resmini yapmıya bazladı.

Tepesine doğru yükselen güneş mini mini gözlerini kamaştırıyor, henüz otuzuna gelmediği halde esmer derisi bumburuşuk olan yüzünü büsbütün kırıştırıyordu. Kısacık boyu sehpanın arkasında kayboluyor, arasıra gemiye bakmak için başını çevirince boynunun derisi kıvrılıp katlanıyordu.

Bir saat kadar sonra resmi tamamladı, daha doğrusu kendi kendine: «Eh, yeter artık!» diye işi bıraktı. Elinin tersiyle alnının terlerini silerek bir iki adım geri çekildi. Hiç te fena olmamıştı. Günün resim yapmaya en uygunsuz olan bir saatinde çabucak çırpıştırdığı bu tablo bile, onun epiyce kabiliyetli bir sanatkâr olduğunu gösteriyordu. Yaptığı resme baktıkça bunu kendisi de farkeden Tevfik, «Ah, Fransada birkaç sene daha kalabilseydim, insan altı ayda ne görür, ne öğrenir ki?» diye zihninden geçirdi, eğilerek takımlarını toplamıya başladı, bu aralık gene kendi kendine söyleniyordu: «İstediğin kadar güzel resim yap... anlıyan kıymetini bilen olmadıktan sonra...» Biraz durdu, kapalı dudaklarını birer çizgi gibi inceltten garip bir gülümseme yüzünün buruşuklarını arttırdı, o düşünmiye devam etti: «Neyse, buna da şükür... Sekiz sene Anadoluda orta mekteplerle öğretmen okullarında resim hocalığı etmekten anamız ağladı, bir yolunu bulup buraya kapağı atmasaydık daha da ağlayacaktı...»

Gözü karşıdaki beyaz gemiye takıldı ve düşünceleri hemen o tarafa kaydı: «Kimbilir hangi gâvurun yatıdır?.. Yaşamasını biliyor hergeleler... Elbette, dünyada herşey parayla olur, para da onlarda... Sanatin kıymetini de onlar biliyor. Acaba bu geminin sahibi ne milletten? Ya İngiliz ,ya Amerikalıdır. İngilizse boş ver, pinti oluyor herifler.. Ama Amerikalı ise yaşadık...»

Tevfik ilerden geçen bir sandala ellerini sallıyarak seslendi. Kendisi de farkında olmadan bir takım kararlar vermiş olduğunu görünce gülümsedi. Eni iki boyu üç karış büyüklüğündeki bu tabloyu geminin sahibine götürüp lûtfen bu hediyeyi kabul etmesini isteyince adam herhalde pek mütehassis olacak, hele ressamın kâğıdaki Akademinin hocalarından olduğunu öğrenince muhakkak kesenin ağzını açacaktı. Öyle ya, keyfi için hususî yatla seyahate çıkan zengin bir ecnebi için, gemisinin eşsiz İstanbul dekoru içinde yapılmış güzel bir tablosunu salonuna asmaktan ve dostlarına bu resmin yerli bir profesör tarafından yapıldığını söylemekten daha zevkli ne olabilirdi? Yapacak işleri olmadığı için dünyayı dolaşmaya çıkan aylakçı zenginlerin, memleketlerinin herhangi bir köşeciğinde saklanmayıp sahiden her tarafı gezdiklerini isbat etmek ister gibi, her uğradıkları yerden vesika mahiyetinde bazı şeyler tedarik etmek âdetinde

(Devamı var)

HALKIN İÇİNDEN

Halk hazırlanmağa başladı

Doğan RUŞENAY

Önümüzdeki dört yıl fakir ve yoksul memleket köylüsünün kendi ana dâvasına hazırlanış devresi olacaktır. Yine bu devre içinde, ezilmiş Türk işçisi şuurlanacak kendi menfaatlerinin nerede olduğunu anladıktan sonra köylümüzün ele öncülüğünü yapmağa başlayacaktır. Bu, Türkiyenin temelinde bir inkılâp olacaktır, çünkü köylü ve işçi demek asıl Türkiye; namütenahi sefalet ve on asırlık istismar çarkında ezile, ezile bir hak abidesi haline gelen bütün Türkiye demektir... Uçsuz bucaksız insan kitleleri ki 40,000 tezek köyü, geniş Anadolu bozkırında 40,000 küme halinde yayılmış, karasabanın arkasında, kağnının içinde ve ağaların amansız istismar kamçısı altında üstübaşı perişan, sıtmaran, veremden, frengiden kırılır..

Dünyanın en namüskâr ve en çalışkan insanını eze, eze; soya, soya, istismar ede, ede bu hale getirmişler, onun sesini yükselteceği günden korksunlar. Bundan sonraki dört yıl köylünün menfaatlerini doğrudan doğruya, bütün yaldızlı sözler dışında ortaya atacaktır. Köylü bizzat konuşacak onun sözcüsü olduğunu iddia eden sahtekârların maskesi düşecektir. İşçi, köylü ve küçük esnaf, bütün bu ezilmiş, milyonlar, dört senelik devrede kendisini aldatmayacak olanların kimler olduğunu anlayacak, burjuva partilerinin aldatıcı mahiyetini kavrayacaktır.

O zaman, oy, milyonların dâvasını ziyafetlerde, muhteşem salonlarda, işret sofralarında ve Karpiçlerde konuşanlar hali niz nice olacaktır? Daha şimdiden Köy Enstitülerinden gelen köylünün sesine kulak verin, iliklerinize kadar ürpereceksiniz! Daha dün kurulmağa başlamış olan sendikalardan fışkıran işçinin sesini [illegible] Recep Peker Kütahyada [illegible] ağalar saltanatının korkusunu haykırdı. Yalman [illegible] halkçı partileri görünce tehlike çanlarına sarıldı. Sermaye adamlarının sizden ey kol ve kafa işçileri, sizden ey tezek köyleri, sizden ey yer altı işçileri, ey fabrika emekçileri ödleri kopuyor. Ettiklerinin hesabını sormağa hazırlanıyorsunuz diye sizi yeniden susturmağa çalışıyor ve bu da olamıyacağına göre kaçacak delik arıyorlar.

Upton Sinclair:
DEVLER HASADI
Tercüme eden: A. Vatur

-16-

Kasım ayının başında Oriole adlı bu yatla Baltimore'un Chesapeare körfezinden cenuba doğru hareket etmeği âdet edinmişti. Nereye olursa olsun giderdi; yeter ki havanın değişip soğumadığı bir yer olsun. Fazla heyecanlı insanlar hariç, her istiyeni de yatına alırdı.

Reverdy elli yaşlarında ince uzun, tropik güneşiyle teni iyice yanmış, pek te zayıf görünmiyen bir adamdı. Yüzünün hatları ince ve hassas, çenesi küçük, tavrı çekingen ve dalgındı. Fakat konuşmağa başladığı zaman takındığı serbest eda insanı hayrete düşürüyordu. Lanny, Reverdy'nin bu edayı sırf aşağı- [illegible] kullandığını anlamıştı. Şuurlu bir adamdı ve nasıl hareket etmesi lâzım geldiğini uzun uzun düşünürdü. Verdiğin kararlar ekseriya herkesinkinden ayrı ve derhal anlaşılması güç olurdu.

VI

Kızına gelince, Lizbeth, Elizabeth'in kısaltılmış şekli değil fakat hakikî ismiydi. Nasıl her gün güneşin en yüksek olduğu bir an varsa, genç kızların da gelişme devirlerinde en sevimli oldukları bir gün vardı, ve Lanny Budd'a göre Lizbeth Reverdy Holdenhurst'in en sevimli olduğu gün ve saat ilk tanıştıkları an olmuştu. Açık renk saçları, tatlı hatları, çiçek yapraklarını andıran bir teni ve eski devirlerin bir İngiliz şairine «Dalları bastı kiraz» dedirten nevinden kırmızı dudakları vardı. Şüphesiz kendisine yakışıklı bir genç şüphesiz yattaki diğer kadınlar tavsiyelerde bulunmuşlar, becerikli ve izinin ehli hizmetçisi de bu uzun pembe ipekli şifon tuvaleti ve kadife ayakkabıları yakıştırarak giydirmişti. Lanny böyle şeylerin ne kadar pahalıya çıktığını iyi biliyordu; çocukluğundanberi bu nevi elbiseler giyen ve kaç paraya mal ettiklerini birbirlerine övünerek söyliyen kadınların arasında yaşamıştı,

Reverdy, kızını çok seviyordu; bunu bakışlarında görmek mümkündü. Şüphesiz annesinin kendisini şımarttığı gibi o da kızını şımartıyordu. Fakat şımarıklığın ne dereceye vardığını ilk tanışmada anlamağa imkân yoktu. Nefis yemekler yendiği ve yalnız gezilen tozulan yerlerden müşterek dostlardan bahsedildi. [illegible] hakkında güzel intibalar edinirsiniz. «Yüksek sosyete» nin icabı budur ve: «Baltimore'lu, gül yanaklı, kiraz dudaklı kız, nasıl bir ruh taşıyorsun? İnancın nedir? Hemcinslerine karşı olan vazifenin ne olduğunu biliyor musun?» diye soramazsınız.

Reverdy'nin büyük annesi, Emily Chattersworth'un annesinin mektep arkadaşıydı. Lanny, Mr. Sally Lee Silbey ismindeki, «Bawlamav» diye telâffuz ettiği memleketten gelen ve Amerika dahili harbinde Beşinci Massachusetts alayının hücumunu görmüş olan bu ihtiyar kadını hatırlıyordu. Şimdi bu kadın hakkında konuşuyor ve her iki ailenin bu mevzu üzerindeki hatıralarını dinliyordu. Oriole ile hakiki bir devriâlem seyahatinin sekizde yedisini yapmışlar. Lizbeth'in babası Fiji adalarındaki [illegible] kız arkadaşı varmış; onu yata alıp Panama kanalı tarikiyle babasına götürmüşler. Reverdy diyordu ki:

— Acaip bir yere gitmek istiyen bir kimse çıktı mı, biz götürmeği üzerimize alırız.

Bali de birisini tanıdıkları için oraya gitmişler. Kahire'de kışı geçiren bir kuzenleri varmış, Mısır ikinci uğrak olmuş; şimdi de Emily'nin hatırı için Cannes'a gelmişler. Eğer soğuk şimal rüzgârı mistral esmeğe başlamazsa bir müddet burada kalmağa niyetleri varmış; yok, şimal rüzgârı esecek olursa Oriole Fransa ve İspanya sahillerini takip ederek Afrikaya doğru yol alacakmış.

Biraz sonra Lanny kendini, Lizabeth'le başbaşa kütüphanede buldu. Sept Chenes şatosunda bir genç kızla yalnız başına kalması çok defa vâki olmuştu. Anneler ve babalar kızlarını Lanny'nin yanında bırakmadan önce Emily'den namuslu bir genç olduğuna dair teminat alırlardı. Lanny de onlara seyahatlerini, resim mütehassısı olarak başına gelen maceraları anlatırdı. Eski üstadların eserlerini kurtarmak üzere iki defa «Kızıl» İspanyaya, ayni maksatla bir defa da Nasyonalist kısmına gitmişti; bir gün Barselona'da kurşunlar kulaklarının dibinden vızlayarak geçmiş, bir defa da Sargossa'da otomobili mermi yağmuruna tutulmuştu. Lanny, İspanya harbindeki siyaset entrikalarından Lizbeth'in bihaber olduğunu gördü ve izah etmeğe, yahut zavallı es-

(Devamı var)

Londra, 22 (A.A.) — Almanya'da bulunan İngiliz haberler servisinin bildirdiğine göre, «hür Alman gençliği» bir eylül gününü Alman gençliğinin «barış günü» olmak üzere tes'it etmeğe bugün karar vermiştir.

GERÇEK

Dün akşam C. H. P. Kadıköp kaza reisi Naci Ali Moral seçimi kaybettiklerini gazetecilere söylemiştir.

Mareşal Çakmak'ın protestosu

İstanbul İli Seçim Kurulu Başkanlığına:

Sandık başında tutulan tasnif zabıtlarının sonradan asılsız olarak yaptırılan zabıtlarla tebdil edileceğini haber almiştım.

Şimdi öğrendiğime göre Kadıköy çevresinde tutulan seçim zabıtlarının ilçede tevhiden tasnifi sırada halkımızın samimî itimad ve muhabbet neticesi bana verdiği oyların Recep Pekere devredildiği anlaşılmış bulunmaktadır.

Millet iradesile istihzayı andıran bu muamelenin tevlid edeceği akıbetler hakkında nazarı dikkatinizi celbetmekle beraber hukukî mahiyeti size de malûm olan kurulların bu gibi hususata teşvik edildeceği yerde bunların önlenmesini ve seçimin ismetine dokunulmamasını bir vatandaş ve aday sıfatile diler ve neticenin derhal bildirilmesini isterim.

Emekli Mareşal
Fevzi ÇAKMAK
Santral sokağı — Erenköy



Seçim kurulu başkanına protesto çeken Mareşal Fevzi Çakmak

vali Protestoya cevap verdi



Seçimler hakkında beyanatta bulunan Vali Dr. Lütfi Kırdar

(Baştarafı 1 incide)

dur. Böyle olduğu halde bana bazı müracaatlar oldu ve bazı partilerin bu sandık başı komisyonlarına tesir ederek zabıtları değiştirebileceği bildirildi.

Bunun üzerine kazalara telefon ederek, seçim zabıtları tutulur tutulmaz merkeze getirmelerini söyledim. Fakat bazı kazalar eski emre göre hareket ettiler, bazılarına da tebligatta bulunamadık. Bu arada Beyoğluna da tebligatta bulunamadık. Ve en kalabalık kaza olan Beyoğlunda tutulan zabıtlar geç geldi. Bu sebeple de Fatih, Eminönü, Kadıköy ve Beyoğlu kazalarından netice henüz alınamadı.

Şimdiye kadar netice alınan kazalara bakılırsa vaziyet C. H. P. nin lehinedir. Fakat bir Beyoğlu kazası vaziyeti D. P. lehine çevirebilir. Ben şahsen İstanbulda seçimi D. P. nin yüzde yüz kazanmış olduğuna kaniim.

Bu sırada Mareşal Çakmak'ın protestosuna ne cevap vereceği sorulan vâli şunları söyledi:

«— Bu iş vilâyette değil Kadıköy İlçesine aittir. İlçeden vaziyetin aydınlatılmasını istedim. Gelen cevabı bildireceğim. Mareşale ait oyların Recep Pekere devredilmiş olması doğru değildir. Çünkü Kadıköyden alınacak bir kaç reyle, ne Mareşalın kazanması önlenir, ne de bununla Recep Peker seçimi kazanır.

Demokrat parti, seçimi kazanamamak ihtimaline karşı şimdiden ithamlarda bulunuyor. Kazanamazsa, işte biz söylemiştik diyecek. Fakat netice belli olup da D. P. nin kazandığını anlayınca mahcup olacaklar.

Bundan sonra yine Kadıköydeki seçimlerden bahseden vâli,

— Onlar D. P. nin sandık başı müşahitlerinin tuttuğu zabıtla alınan neticenin birbirini tutmadığını görerek şüpheye düşüyorlar. Halbuki bu yanlıştır. Çünkü sandık başı müşahitleri rey pusulalarını saymışlardır. Halbuki seçmen bir partinin rey pusulasından bir veya bir kaç ismi silmiş, onun yerine diğer partiden isimler yazmıştır. Biz neticeyi parti listeleri üzerine değil, şahıslar üzerine alıyoruz. Aradaki fark buradan geliyor.

Valinin beyanatı

(Baştarafı 3 üncüde)

(Millî iradenin hakiki ve temiz bir surette meydana çıkması hepimizin müşterek muvaffakiyetimiz, kanuni vazifemiz ve şahsi şerefimiz olmuştur.) Buyurmuşlardır. Ve böyle olmuştur.

Şu dakikada tasnif işleri devam etmektedir. Vatandaş sandığa ne attise neticenin kat'iyetle ve tereddüdsüzce söylerim ki o dur. Ne bir eksik ne bir fazla.

Seçilecek Millet vekillerimize ödevlerinde muvaffakiyetler diler ve umumiyetle seçimin Türk Milleti ve Türk vatanı için hayırlı ve mes'ut neticeli olmasını dilerim.

Seçim neticeleri hayret uyandırdı

(Baştarafı 1 incide)

ileri gelenleri tarafından söylenmektedir.

D. P. lehindeki yüzde 85 ekseriyet aynen C. H. P. ne, yüzde 15 C. H. P. de D. P. ile değişmiştir.

Bu vaziyet karşısında D. P. il başkanı Kenan Öner içişleri bakanlığına ve Vali'ye ayrıca Mareşal Fevzi Çakmakta gene Vali'ye sert birer protesto çekmişlerdir.

Bu protesto'ların tam metinlerini aşağıda bulacaksınız:

Beyoğlunda

Dün Beyoğlunda seçim yüzde 85 D. P. lehinde iken bugün bu ekseriyet C. H. P. lehine geçmiş bulunmaktadır. Akşama kadar 42 sandıktan 15 inin mazbatası tahrif olunmuştur. Tahrif şekli şöyledir:

D. P. ye ait oylar O. H. P. hizasına yazılmakta, C, H, P, ye ait oylar da D, P, ye yazılmaktadır.

Beşiktaşta oylar yakıldı

Demokrat parti'ye gelen malumata göre, Beşiktaş kazasında yüzde 80 ekseriyet D. P. den C. H. P. sine geçmiş, bunun üzerine temsilciler tasnifi terketmiştir.

Diğer taraftan öğrendiğimize göre, Beşiktaşta oyların yakıldığı rivayeti de dolaşmaktadır.

Ortaköyde imza toplanıyor

Seçimlerin D. P. den C. H. P. lehine geçmesi üzerine Ortaköyde bazı vatandaşlar Demokrat parti lehinde oy verenlerin imzalarını toplamaya başlamıştır.

Dün akşama kadar Ortaköy ve civarında 2000 den fazla imza toplanmıştı.

C. H. P. para dağıtmış

Dolaşan rivayetlere göre Halk Partisi seçim günü fakirlere para dağıtmıştır.

Dört nüfuslu aileye 15 lira verilmek suretile ailenin oylarını alabilmişlerdir.

İKİYÜZ REY ORTADA YOK

Pazar günü seçimler yapıldığı sırada Piyerloti caddesi Cevat Paşa muhallesindeki rey sandığından da 200 rey puslası kaçırılmıştır. Akşam tasnif yapıldığı sırada D. Particiler tarafından 200 reyin ortadan yok olması meydana çıkarılmıştır.

BİR HİLE

Kasımpaşa Nahiye müdürü, seçim kurulu azalarını sandık başlarından uzaklaştırmıştır.

Demokrat ve M. K. Partileri tarafından tutulan zabıtlar imzalanmamıştır.

Bütün yurtta şimdiye kadar alınan seçim neticeleri

En son alınan habere göre bütün yurtta Demokrat parti ancak 35 Millet vekili çıkarabildi

Kırk vilâyette neticeler belli oldu

Mareşalın gazetemize beyanatı

(Baştarafı 1 incide)

ne inkişaf ettiğini haber alıyordum.

— Mareşala; demokrat parti adayları kazanmayıp sadece siz kazanırsanız millet vekilliğini kabul edecekmisiniz diye soran arkadaşımıza. Sayın Mareşal.

«— Onu Meclis kürsüsü gösterecektir diye manidar bir cevab vermiştir.

Bundan başka Mareşal:

Bu meclise çok mühim bir vazife terettüb edeceğini eğer bu meclisin gayri meşrû olarak kurulduğuna kanaat hasıl olursa derhal o meclisin kendi kendini fes ederek yeni bir meclisin kurulmasını sağlamasının icab ettiğini söylemiştir.

— Mareşal memlekette kırk senedenberi hürriyet için çalışılmakta olduğunu ve bu defa halkın gerçek bir olgunlukla hürriyet ve demokrasi yolunda azimkâr bir tavırla hareket etmekte olduklarını ve ergeç memlekette demokrasinin galebe elde edeceğini söylemiştir.

Mareşalın, sıhhatı hakkında çirkin ve adi bir yazı yazmış ve bu yüzden gençliğin ve halkın infialini kazanmış olan Etem İzzet Benicenin Siirt millet vekili seçilmesine, sayın Mareşala ne diyeceğini soran arkadaşımız. Mareşal:

— Evet C. H. P. onu Siirtten millet vekili yapmış diye mânalı bir cevab vermiştir.

*

«— Seçimlerde Demokratların muvaffakiyetleri her tarafta halkın coşkun tezahüratile ilân edilirken birdenbire işin makûs bir seyir almasını teessürle karşıladım. Gerek sandık başlarındaki şahsî mümessillerim, gerekse yakın arkadaş ve dostlarım tarafından bana gönderilen telgraflarla da teeyyüt eylediğine göre yüzde yetmiş ile yüzde seksen beş derecesinde kazanmış olan Demokratların birdenbire âdeta hiç bir rey kazanamamış gibi gösterilmeleri halkın kemali hürriyetle verdikleri reylere hiç kıymet verilmediğini ifade etmektedir.

Bu da hepimizin beklediğimiz Demokrasi cereyanına büyük bir darbe olmuştur.

Bittabi halk, hakkını arayacak nihayet bütün engelleri bertaraf ederek memlekette ancak kanunun hâkim olduğunu isbat edecektir.

Bu seçim kanunî bir seçim olmaktan çıkmış demektir. Her halde daha ziyade halkın fikir ve arzularına muvafık ve daha demokratik seçimlerin yapılması cümlemizin arzu ve temennisidir.»

Dün gece, gece yarısından sonra aldığımız mâlûmata göre 40 ilde seçim neticeleri belli olmuştur. Bu neticelere göre 284 milletvekilliğinden ancak 35 ini D. P. ve 249 unu da C. H. P. kazanmıştır. Bir millet vekili de bağımsız olarak seçilmiştir.

Aşağıdaki vilâyetlerde tamamen ve ekseriyetle C. H. P. nin adayları millet vekilliği seçimini kazanmıştır:

Ağrı, Amasya, Antakya, Gaziantep, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Çankırı, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Isparta, İzmir, Kars, Kırklareli, Kırşehir, Konya, Malatya, Mardin, Muş, Niğde, Ordu, Rize Seyhan, Siirt, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Trabzon Tunceli, Edirne; Van, Zonguldak, Hatay, Bursa, Hakâri, Gümüşhane, Bolu, Yozgat Çorum Samsun.

Aşağıdaki vilâyetlerde de tamamen D. P. kazanmıştır.

Afyon, Eskişehir, İçel,

Aşağıdaki vilâyetlerde de her iki partiden adaylar kazandı:

Denizlide	7 C. H. P	1 D. P.
Edirnede	2 C. H. P.	3 D. P.
Kastamoni	8 C. H. P	1 D. P.
Muğla	1 C. H. P.	4 D. P.
Sinop	2 C. H. P.	3 D. P.
Burdur	2 C. H. P.	1 D. P.

Manisada da bir D. P. olması muhtemeldi.

Türkiye Dokumacıları sendikası kuruldu



Türkiye dokumacıları sendikası, namile bir sendika kurulmak üzere müracaat yapılmış ve sendika kurulmuştur. Yukarıki resimlerde sendika kurucularından Kadri Sarptepe, Hasan Yeşil Irmak, Sabri Tunçdağ ve Hasan Çalışkan görülmektedir.

İngiliz kabinesinin gizli toplantısı

Londra, 22 (A.A.) — Dünkü pazar günü fevkalâde nadir görünen bir hadise cereyan etmiştir.

Adet hilafına olarak İngiliz kabinesi toplanmıştır. Oturum iki saat sürmüştür.

Bu olaganüstü toplantının sebepleri pazartesi günü yapılacak olan mutad toplantıdan sonra açıklanacaktır.

Milletler arası Kızılhaç derneği

Londra, 22 (A.A.) — Oxford da memleketimizin de iştirâk etmiş olduğu Kızılhaç dernekleri birliği genel kurulu işlerini bitirmiştir.

Türkiye kızılay derneği başkanı Rana Tarhan ve derneğin milletlerarası müdürü bugün Paris yoluyla Cenevre'ye hareket etmişlerdir.



HUZUR kuşlar — Buda nereden çıktı...

SOSYAL ADALET PARTİSİ

ANA NIZAMNAMESI

GİRİŞ VE ÇIKIŞ

(Geçen sayılardan devam)

8 — Müddeti içinde kaydını yenilemiyen üyenin kaydı silinir. Partiden kendi arzusuyla ayrılmak istiyenler, kayıt yenileme müddeti bitmeden en az 15 gün ve yıl ortasında ise en az bir ay önce istifanamelerini vermiş olurlar.

Partinin maddî veya manevî zararına çalıştığı görülen veya millevekili seçmek hakkını kaybeden üyelerin kaydı silinir. Bu salâhiyet, Genel Merkez Haysiyet Divanı'nın olup üyenin yazılı veya sözlü müdafaası alınır.

9 — Parti kayıtlı üyelerden ayda (50) kuruş aidat alır. Bu miktar Umumî Heyet kararıyle azaltılıp çoğaltılabilir. Fakat hiçbir suretle yılda (120) lirayı geçemez.

10 — Fahrî üyelerin faal kadroya girmelerinde mahzur yoktur.

11 — Partinin gelir kaynakları şunlardır: a) Üyelerin verecekleri aidat, b) Yurddaşların, resmî ve özel müessese lerin yapacakları bağışlar, c) Cemiyetler Kanununa göre ve hükûmetin izniyle yapılacak yayınlar, eşya piyangosu ve benzerleriyle tertip edilecek müsamere, balo, çaylı dans, konser, deniz ve kara tenezzühleri ve benzerleri (merkez ve şubeler bu gibi faaliyetlerde Genel Merkez İdare Heyetinin yazılı tasdikini almağa mecburdur), d) Parti mensuplarına verilecek rozet, hüviyet cüzdanı ve hususi surette imal edilen bayrak ücretleri, e) Çaylı, kahveli okuma salonlarından (kıraathanelerden) elde edilen hasılat.

12 — Sosyal Adalet Partisi, 3512 S Cemiyetler Kanununun 6 ncı maddesinde yazılı defterleri tutar

FAALİYET KADROSU TEŞKİLLER

13 — Partinin Genel Merkez kadrosu ve faaliyet birlikleri aşağıda gösterilmiştir:

A - 1 Genel Başkan, B - 1 Genel Başkan Vekili, C - 1 Genel Sekreter, D - 15 İdare Heyeti (Üyelerden her biri bir konseyin başkanı olup her konsey başkandan gayrı 1 sekreter, 2 aslî ve 2 yedek üye olmak üzere 5 kişiden ibarettir), E 7 Merkez Muhasebe (1 Mesul Muhasip, 1 Veznedar, 3 aslî ve 2 yedek üye), F - İçişleri, Dışişleri, Millî Savunma, Ulaştırma, Ekonomi, Maliye Millî Eğitim, Adalet, Tarım Ticaret, Bayındırlık, Sağlık, Tekel, İş (Çalışma) ve Arşiv Konseyleri

Bu yüz faal üye ve merkezlerden gelecek üçer kişilik (merkez umumî heyeti tarafından seçilmiş) delegeler Parti Umumî Heyeti'ni temsil ve teşkil eder. Delegelerin, merkez karar ve dileklerini havi olarak genel seçimde Genel Merkezde bulunmaları şarttır.

(Devam edecek)